

A woman with brown hair, wearing a blue puffer jacket and a red and black patterned scarf, is smiling and standing in a field of green plants. The background shows a building and trees.

as

Maandblad voor de
Activiteitssector

Activiteitenbegeleidster Ineke Legger: 'Ik laat me inspireren door de kunst van de indianen'

HET DANSPALEIS BRENGT JONG EN OUD OP DE DANSVLOER

MISSTANDEN IN DE GEHANDICAPTENZORG VASTGELEGD IN ZWARTBOEK

CLIËNTGESTUURDE DAGBESTEDING IN DE GGZ

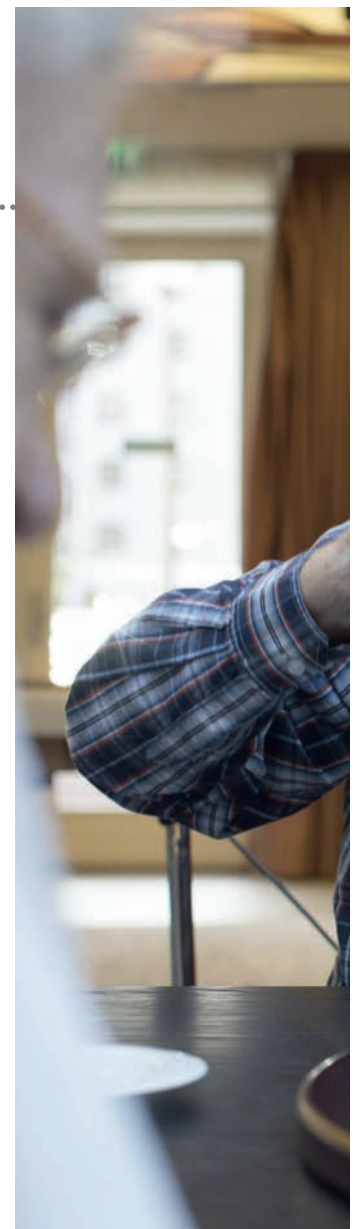
AANGEPAST SPELMATERIAAL VOOR OUDEREN EN MENSEN MET EEN BEPERKING

NUMMER 1, JANUARI 2014

SpelPlus heeft voor elke doelgroep een aangepast spel

‘Spellen hebben een positieve invloed op het welzijn van ouderen’

Aan vraag- en antwoordspelletjes doet hij graag mee, maar doorsnee spelletjes als pim pam pet of mens erger je niet, nee, die zijn niet aan hem besteed. ‘Ik ben geen spelletjesman’, zegt meneer Reijse beslist. ‘Maar dit vind ik leuk.’ Met een lichte beweging slingert hij een zilveren bal in een van de sleuven in het spiraalbiljart van SpelPlus naar de hoogste score. ‘Dit spel heeft karakter.’

Het spiraalbiljart is een rond bord

Spiraalbiljart is een van de spellen uit het uitgebreide assortiment aan gezelschapsspellen voor ouderen en mensen met beperkingen van SpelPlus.

Het spel bestaat uit een rond bord in donker hout met zes zilveren knikkers die de speler met een lichte slingerende beweging in een van de zes sleuven met bijbehorende punten jaagt. Het doel is zo veel mogelijk punten te behalen.

Activiteitenbegeleidster Shirley Brinkman is ermee in haar nopjes. In woon-zorgcentrum De Luwte in Amstelveen zorgt ze met drie collega's elke dag opnieuw voor een stimulerend activiteitenprogramma. 'Ik geef de bewoners structuur', zegt ze. 'Maar ik wil ze vooral ook plezier en een goed gevoel geven. We hebben elke dag vaste activiteiten, zoals gym aan tafel, raadspelletjes, schilderen en knutselen. Daarnaast organiseren we een heleboel

losse activiteiten. Spelletjes doen we ook, maar het aanbod was tot nu toe beperkt. We vervielen eigenlijk altijd in hetzelfde: rummikub, pim pam pet of mens erger je niet. Helaas kan niet iedereen aan zulke spellen meedoen. De pionnetjes, de vakjes en beelden zijn te klein, de vragen moeilijk leesbaar of het spel is gewoon te ingewikkeld. Veel spellen hebben ook een wat kinderlijke uitstraling. Daarom zijn we blij met het aanbod van SpelPlus.'

Knikkerbak

Mevrouw Leupen overweegt een volgende zet in het kleurrijke paletto. Zij vindt

spelletjes altijd leuk, zegt ze, maar ze ziet slecht. 'Deze stenen kan ik goed zien, ze zijn eigenlijk niet te missen. Het is wel een uitdaging, hoor. Je moet er goed bij nadenken.' Aan tafel ontrolt zich een gesprek over spelletjes. 'Bingo. Dat is echt mijn spel', zegt mevrouw Verver, die de meeste stenen binnenhaalt met paletto. 'Wat ik ook erg graag doe is het spel met de knikkerbak.' Mevrouw Verver heeft het over het Japans biljart, een houten bak met daarin gaten waar je knikkers voor punten in speelt. Meneer Reijse blijft bij zijn voorkeur voor spiraalbiljart. 'Maar eigenlijk vind ik ze allemaal

Een activiteitenbegeleider vond dat er te weinig spelmaterialen voor ouderen op de markt waren, terwijl daar juist zo'n behoefte aan is

met knikers die de speler in een van de sleuven slingert.

fantastisch. Deze spelletjes zijn nieuw en kunstig gemaakt.'

Spellenbeurs

Aan de wieg van SpelPlus staan Paul Ruijgrok en Louis Bakker, beiden ondernemers die een nieuwe uitdaging op ondernemersvlak zochten. 'We kwamen op het idee voor SpelPlus door een vriendin die in een verzorgingshuis werkt', vertelt Louis. 'Zij vond dat er te weinig spelmaterialen voor ouderen op de markt waren, terwijl daar juist zo'n behoefte aan is.' Om zich te oriënteren bezochten ze de grote internationale speelgoedbeurs in Neurenberg. Op de beurs werden ze zo enthousiast over wat ze zagen, dat ze met een mand vol spellen terugkwamen. Daarmee bezochten ze activiteitenbegeleiders in zorgcentra. Die probeerden de spellen uit en gaven hun feedback. Zo is SpelPlus in 2012 ontstaan. 'Het uitgangspunt in onze keuze was en is nog steeds

Win het spel 'Memory – wat hoort waarbij?'

SpelPlus biedt aangepaste gezelschapsspellen voor ouderen en mensen met beperkingen. Een van de spellen is het speciale 'Memory – wat hoort waarbij?', een spel dat de cognitieve vaardigheden stimuleert en geschikt is voor verschillende doelgroepen. In een houten kist zitten zeventien paar herkenbare afbeeldingen. De extra grote houten plankjes van elk acht bij acht centimeter bieden een comfortabele grip en liggen prettig in de hand.

Maak nu kans op een gratis memoryspel van SpelPlus! Wat moet je doen?

Stap 1: Kijk op de website www.spelplus.nl.

Stap 2: Kies een spel dat je leuk en geschikt vindt voor de doelgroep waar jij mee werkt.

Stap 3: Mail ons het antwoord op de vraag waarom dit spel iets toevoegt aan de gezelschapsspellen die er al zijn. Ons mailadres is as@y-publicaties.nl.

De twee origineelste inzendingen krijgen het memoryspel van SpelPlus cadeau.

dat een goed spel moet prikkelen en stimuleren', zegt Paul Ruijgrok. 'Maar in de eerste plaats moeten volwassen mensen

het leuk vinden om te spelen. Daarom stellen we hoge eisen aan de kwaliteit en de uitstraling van het product.'

De initiatiefnemers van SpelPlus bezochten activiteitenbegeleiders in zorgcentra. Zij probeerden de spellen uit en gaven feedback.

Praten over vroeger

Activiteitenbegeleiders kunnen met het aanbod van SpelPlus specifiek inspelen op de situatie en de behoeften van hun cliënten. Zo zijn er spellen die de zintuigen stimuleren; voelspellen met verschillende oppervlakken en gewichten, een geluidsmemory waarbij je doosjes met hetzelfde geluid bij elkaar zoekt en geurspellen met kaartjes die ruiken naar bijvoorbeeld boenwas, hooi of peren en herinneringen naar boven halen. In De Luwte speelt Shirley Brinkman graag het memoryspel met haar cliënten.

‘Je zoekt kaartjes met afbeeldingen van nu bij kaartjes over hoe het vroeger was’, legt ze uit. ‘Elk kaartje nodigt uit tot een gesprek.’ Het spel is een andere favoriet van meneer Reijse. ‘Ik vind dat heerlijk, dat praten’, zegt hij. ‘Wij ouderen zitten vol verhalen.’ Shirley kan dat alleen maar beamen. ‘Het doet onze bewoners goed

om te praten over hoe het vroeger was. Dat is hun expertise, daar weten ze alles van. Erover praten geeft ze het gevoel dat ze nog meetellen. Het is goed voor hun eigenwaarde. Er is een dame die heel moeilijk uit haar woorden komt. Maar als we memory spelen leeft ze op. Vorige week zag ze op een kaartje een oude auto. Dat maakte allerlei verhalen in haar los. Het is fantastisch om te zien hoeveel vreugde mensen daaraan beleven.’

Andere spellen, zoals paletto, stimuleren de cognitieve vaardigheden en zetten de ouderen op een prettige manier aan het denken. En dan zijn er ten slotte de spellen die de motoriek verbeteren en aanzetten tot beweging zonder dat het te veel wordt. Een minibowling bijvoorbeeld, waarbij je kleine kegels zonder veel moeite met knikkers omgooit.

Interactie

Voor veel spellen geldt dat ze op maat zijn gemaakt voor ouderen en mensen met beperkingen. De speelborden en de onderdelen zijn groter, kleuriger, beter leesbaar, hanteerbaar en altijd – dat vinden Paul Ruijgrok en Louis Bakker erg belangrijk – van hoogwaardig en mooi materiaal, meestal hout, vervaardigd. Soms zijn de spellen juist kleiner. ‘Zie je ze daar aan die sjoelbak?’, wijst Shirley naar een groepje. ‘De mevrouw die daar in haar rolstoel bij zit, kon voorheen moeilijk meedoen met sjoelen omdat ze niet kan staan. Maar in het pakket van SpelPlus zit een kleinere sjoelbak waar zij wel aan kan meedoen en waar ze ook niet zo veel kracht voor nodig heeft.’ Behalve voor de bewoners, lenen de spellen zich ook goed voor interactie met familie, vrienden en kennissen die op bezoek komen. Voor kleinkinderen is het leuk dat zij op een ontspannen manier in gesprek raken met opa en oma. ‘Met een spel ontstaat er altijd een leuke wisselwerking’, aldus Shirley Brinkman. In het voorraadkamertje waar alle

De speelborden en de onderdelen zijn groter, kleuriger en beter leesbaar

‘Voor elke doelgroep binnen de ouderenzorg hebben we wel een geschikt spel’

spel- en knutselspullen zijn opgeborgen, pikt Shirley er een memoryspel uit met kinderplaatjes. ‘Een mooi spel’, zegt ze. ‘Maar vanwege de kinderachtige afbeeldingen niet geschikt voor ouderen.’ Vervolgens pakt ze een puzzel van SpelPlus. De puzzel bestaat uit grote stukken van hout die samen het portret van Willem Alexander en Maxima vormen. ‘Dit is wel geschikt. Puzzels voor volwassenen bestaan meestal uit honderden pietepeuterige stukjes. Dat is te moeilijk voor mensen die slechtziend zijn of een beperkte motoriek hebben. Maar als je een puzzel met grote stukken neemt zijn de afbeeldingen over het algemeen weer veel te kinderlijk. Ouderen willen geen kinderpuzzels maken.’

KnutselPlus

Sinds kort is SpelPlus ook begonnen met KnutselPlus. Deze nieuwe tak voorziet in materialen om, zoals de naam al zegt, te knutselen. ‘Wij zijn begonnen met het maken van collages uit het pakket en tamponneren’, licht Shirley toe. Ze toont een paar kleurige paneeltjes en ook een zakje met het opschrift ‘Rock’n Rucola’. ‘Kant-en-klaar zaaigoed waarmee mensen hun eigen binnentuintje kunnen maken. Daarmee gaan we binnenkort aan de slag. Maar we hebben ook eenvoudiger materiaal. Bijvoorbeeld kleurplaten die helemaal wit zijn. Je ziet alleen de zwarte contouren van een afbeelding. Als je daar overheen gaat met een natte kwast, komt er bijvoorbeeld een prachtige vlinder tevoorschijn. Ideaal materiaal voor mensen die je zonder intensieve begeleiding niet meer met verf kunt laten werken, maar wel met water.’

Zeskamp

SpelPlus levert inmiddels aan zo’n dertig procent van de zorgcentra in Nederland. En er zit meer in het verschiep. ‘Voor elke doelgroep binnen de ouderenzorg hebben we wel een geschikt spel’, zegt Paul Ruijgrok. ‘We krijgen heel positieve

reacties op ons assortiment. Overigens niet alleen van woon-zorgcentra en verpleeghuizen, maar ook uit de hoek van zorgboerderijen en activiteitencentra voor mensen met een beperking.’ ‘Ik heb zo vaak gezocht naar leuke en stimulerende spellen, maar die waren er tot nu toe eenvoudigweg niet’, zegt Shirley. ‘Op een gegeven moment gingen we zelf spellen maken. Zo maakte mijn collega een rad met de symbolen water, vuur

en lucht. Daar moet je aan draaien en dan wordt er een vraag gesteld over het symbool waar het rad stilstaat. Een leuk spel. Maar het kost natuurlijk ontzettend veel tijd en creativiteit om zelf een spel te maken. Nu hebben we keuze uit nieuwe spellen, die mensen nog helemaal niet kennen en die heel goed in de smaak vallen. Soms spelen we Zeskamp en zetten we alle spellen naast elkaar op een grote tafel waar iedereen langs kan lopen. Vaak beginnen bewoners te juichen en aan te moedigen, hartstikke leuk. SpelPlus maakt de mensen blijer en daarmee voor mij het werk makkelijker.’ ■

Tekst Edith Tulp | Foto's SpelPlus

Als je met een natte kwast over het papier gaat komt er een prachtige afbeelding tevoorschijn.